

תלמודו בידו

דף יד עמוד א

א] לתנא במשנה, כיצד דכים תבלין ומלח ביום טוב ?

ב] לר' מאיר, כיצד דכים תבלין ומלח ביום טוב, וכיצד ההלכה ?

ג] מדוע דיכת מלח חמורה מדיכת תבלין ?

ד] האם מותר לכתוש חטים במכתשת ביום טוב ?

א] בית שמאי: תבלין במדוך עץ, שיש בזה שינוי קצת. אך לא במדוך אבן, שזו דרכו. מלח בפך של חרס, או בכף עץ גדולה, לפי שצריך שינוי גדול. **בית הלל:** תבלין, במדוך אבן כדרכו. מלח במדוך עץ, כיון שדי בשינוי קטן.

ב] בית שמאי: דכים תבלין בלא שינוי. ומלח בשינוי, או שידוך עם התבלין בלא שינוי. והתירו לדוך מלח רק במידה מועטת המספיקה לצלי, אבל לא לקדירה. **בית הלל:** דכים מלח ותבלין בלא שינוי, וכמה שירצה, אפילו להמליח בשר לקדירה. **הלכה:** בתבלין אין צריך שינוי. במלח צריך שינוי קצת, כגון שיטה המדוך על צידו.

ג] 1. כל תבשיל צריך מלח, והיה לו להכינו מערב החג. אבל אין כולם צריכים תבלין. **2.** מלח אין טעמו פג, והיה עליו להכינו מאתמול. אבל טעם התבלין פג כששוהה. **נפקא מינה:** 1. ידע מאתמול מה יבשל בחג, לטעם הראשון אף בתבלין צריך שינוי. **2.** כרכום שאין טעמו פג כששוהה מאתמול, לטעם השני צריך שינוי.

ד] אביי: במכתשת גדולה אסור. בקטנה, אסור לכתוש גרגירי חטה לארבעה חלקים, כיון שיש בזה טורח גדול. אבל כותש לפחות חלקים לעשות דייסא.

רבא: לבני בבל שאין להם עבדים, כותש דייסא במכתשת קטנה. לבני ארץ ישראל אסור, מפני שעבדיהם כותשים עבורם את החטים והם מזלזלים במצוות, ויכתשו בגדולה ויאמרו שכתשו בקטנה.